

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ЦЕНТРАЛЬНА ГЕОФІЗИЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ
імені БОРИСА СРЕЗНЕВСЬКОГО

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
У МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2024 РОКУ

№ 9 (378)

КИЇВ 2024

КИЇВ. У вересні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 16 стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ №10 та ПСЗ №20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії. Для визначення забрудненості повітря за місяць було відібрано і проаналізовано 6246 проб.

У повітрі визначалось 19 забруднювальних домішок, з них основні: оксид вуглецю – на 16-ти постах, завислі речовини, діоксид сірки та діоксид азоту – на 14 постах.

Склад специфічних домішок визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК)** речовин у повітрі населених міст.

За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) рівень забруднення у вересні загалом по місту характеризувався, як високий. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на двох постах він характеризувався, як низький, на дванадцяти – як високий. На двох постах ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у вересні відмічались підвищені середньомісячні концентрації чотирьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 3,6 ГДКс.д., формальдегіду – 2,0 ГДКс.д., фенолу – 1,6 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,2 ГДКс.д. (таблиці 1, 2).

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,5-0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були на рівні 0,1-0,3 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,1-1,4 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста становили 0,1-0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на постах і по місту були у межах 0,2-0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації досягали 1,7 ГДКм.р. в районі вулиці Семена Скляренка (ПСЗ №21), 1,5 ГДКм.р. - в районі Гідропарку (ПСЗ №15), 1,0 ГДКм.р. - на Берестейському проспекті (ПСЗ №11) та проспекті Науки (ПСЗ №5). На інших постах максимальні концентрації були у межах 0,3-0,7 ГДКм.р. Всього у вересні зафіксовано 4 випадки перевищення ГДКм.р., що становило 0,5% від загальної кількості спостережень по місту (у минулому місяці 1,1%).

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах. Найбільші з них відмічені на Бессарабській площі (ПСЗ №7) – 5,3 ГДКс.д., Галицькій площі (ПСЗ №6) – 5,1 ГДКс.д., вулиці Каунаській (ПСЗ №9) – 5,0 ГДКс.д., вулиці Скляренка – 4,9 ГДКс.д., бульварі Лесі Українки (ПСЗ №8) – 4,7 ГДКс.д., вулиці Інженера Бородіна (ПСЗ №4) – 4,6 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 2,6-3,9 ГДКс.д., на проспекті Науки – 1,4 ГДКс.д.

Найвищі разові концентрації діоксиду азоту зафіксовані в районі Галицької площі – 3,8 ГДКм.р., Бессарабської площі – 3,5 ГДКм.р.. На інших постах максимальні концентрації були у межах 0,4 – 2,4 ГДКм.р. Всього у вересні з діоксиду азоту зафіксовано 194 випадки перевищення ГДКм.р., що становило 19,5% від загальної кількості спостережень по місту (у минулому місяці 22,7%).

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

** - ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.), і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

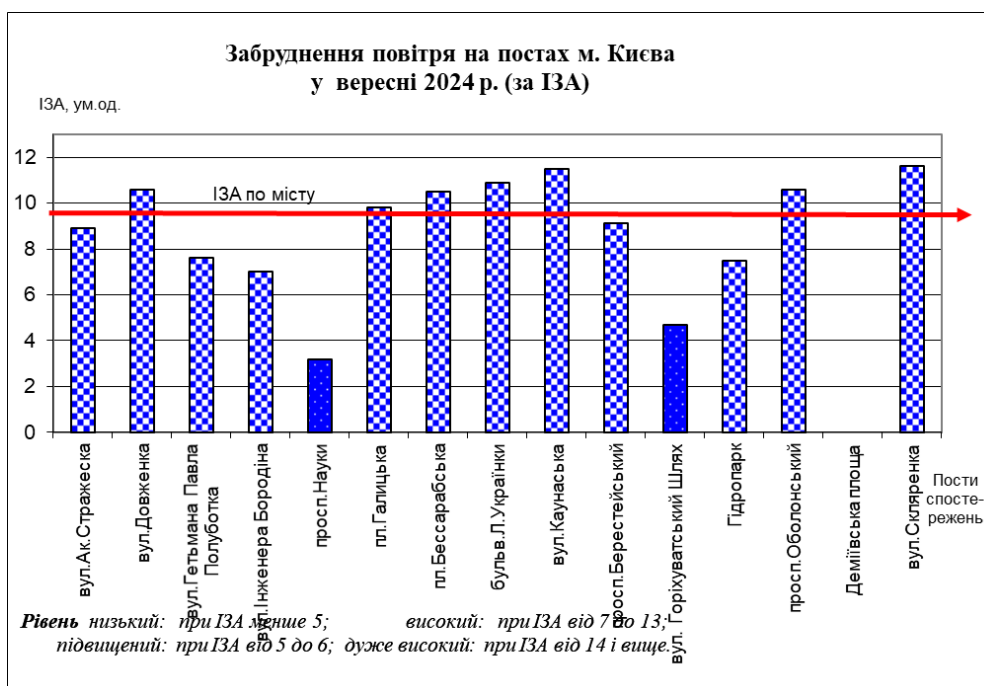
Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на Берестейському проспекті – 2,3 ГДКс.д.. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 1,8-2,2 ГДКс.д., на ПСЗ №5 – 0,9 ГДКс.д.

Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,3-0,5 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були на рівні 1,5-1,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації були у межах 0,7-0,9 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,003 мг/м³. Максимальний вміст сірководню зафіксовано на вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 0,009 мг/м³ (1,1 ГДКм.р.), на інших постах 0,005 мг/м³ (0,6 ГДКм.р.)

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно - гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,7-0,9 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у вересні відзначався район вулиці Семена Скляренка. Високий рівень забруднення повітря відмічався також в районі вулиці Каунаській, бульвару Лесі Українки, вулиці Довженка (ПСЗ №2), Оболонського проспекту (ПСЗ №17), Бессарабської площі, Галицької площі, Берестейського проспекту, вулиці Академіка Стражеска (ПСЗ №1), вулиці Гетьмана Павла Полуботка, в районі Гідропарку та вулиці Інженера Бородіна.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, формальдегіду, фенолу та діоксиду сірки.

В районі вулиці Горіхуватський Шлях (ПСЗ №13) та проспекту Науки фіксувався низький рівень забруднення.

Загалом у вересні рівень забруднення атмосферного повітря дещо знизився. Дещо знизились середньомісячні концентрації діоксиду азоту та фенолу, поряд з цим підвищився концентрації формальдегіду. Зниженню забрудненості атмосфери, сприяли погодні умови – зниження температури повітря та вітряна погода.

У порівнянні з вереснем 2023 р. загальний рівень забруднення повітря підвищився за рахунок підвищення середньомісячних концентрацій діоксиду азоту, формальдегіду, діоксиду сірки та хлористого водню.

Таблиця 1. Середньомісячні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі м. Київ (в кратності середньодобових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023
Завислі речовини	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6		0,5	0,5	0,5	0,5		0,6	0,5	0,5	0,5
Діоксид сірки	1,2	1,4	1,2	1,3	0,1	1,2	1,3	1,1	1,3		1,4	1,3	1,3	1,3		1,3	1,2	1,2	1,2
Оксид вуглецю	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,5	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4
Діоксид азоту	2,7	3,9	3,3	4,6	1,4	5,1	5,3	4,7	5,0		3,8	2,6	3,0	3,5		4,9	3,9	3,6	2,3
Фенол	1,6	1,6						1,6	1,6					1,5		1,7	1,9	1,6	1,4
Фтористий водень						0,2	0,2		0,2							0,2	0,2	0,2	0,1
Хлористий водень		0,4	0,4	0,4		0,4	0,4				0,4					0,4	0,4	0,4	0,2
Аміак	0,2		0,2	0,2		0,3			0,2		0,3			0,3		0,2	0,2	0,2	0,2
Формаль-дегід	2,1	2,2	1,9		0,9	2,1	2,2	2,2	2,2		2,3		1,8	2,7		2,2	1,6	2,0	1,7

Таблиця 2. Максимальні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі м. Київ (в кратності максимально разових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023
Завислі речовини	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3		0,2	0,2	0,1	0,1		0,3	0,3	0,3	0,3
Діоксид сірки	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2		0,3	0,2	0,2	0,2		0,2	0,2	0,3	0,2
Оксид вуглецю	0,3	0,5	0,3	0,7	1,0	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	1,0	0,5	1,5	0,4	0,6	1,7	1,5	1,7	0,9
Діоксид азоту	1,0	1,9	1,2	2,3	0,4	3,8	3,5	1,7	2,4		1,5	1,0	1,3	1,3		2,3	2,2	3,8	1,1
Сірководень			1,1	0,5												0,6	0,5	1,1	0,4
Фенол	0,8	0,8						0,9	0,9					0,7		0,9	0,9	0,9	0,7
Фтористий водень						0,1	0,1		0,1							0,1	0,1	0,1	0,1
Хлористий водень		0,9	0,8	0,8		0,7	0,7				0,8					0,8	0,9	0,9	0,5
Аміак	0,1		0,1	0,1		0,1			0,1		0,1			0,1		0,1	0,1	0,1	0,1
Формальдегід	0,5	0,4	0,4		0,3	0,4	0,4	0,5	0,4		0,4		0,4	0,5		0,4	0,5	0,5	0,4

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у вересні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у вересні було відібрано і проаналізовано 600 проб, у Броварах і Обухові – 300, Українці – 296 проби повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у вересні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

БІЛА ЦЕРКВА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин становили: діоксиду азоту – 2,8 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,8 ГДКс.д., завислих речовин – 0,5 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,2 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації досягали: з діоксиду азоту – 1,2 ГДКм.р., оксиду вуглецю – 0,4 ГДКм.р., завислих речовин – 0,2 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,1 ГДКм.р.

Забрудненість повітря на ПСЗ № 1 (вул. Героїв Маріуполя) була вище діоксидом азоту, за іншими речовинами однаковою на обох постах.

У порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо знизився вміст діоксиду азоту. Порівняно з вереснем 2023 р. знизився вміст оксиду вуглецю та підвищився - діоксиду азоту та діоксиду сірки.

БРОВАРИ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 2,2 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,0 ГДКс.д., завислих речовин – 0,4 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,2 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 1,0 ГДКм.р., діоксиду сірки та завислих речовин – 0,2 ГДКм.р., оксиду вуглецю – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з серпнем у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду сірки та оксиду вуглецю. Порівняно з вереснем 2023 р. підвищився вміст діоксиду азоту, діоксиду сірки та оксиду вуглецю, вміст завислих речовин майже не змінився.

ОБУХІВ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 2,0 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,9 ГДКс.д., завислих речовин – 0,6 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,3 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,7 ГДКм.р., завислих речовин та оксиду вуглецю - 0,3 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р.

У порівнянні з минулим місяцем у повітрі підвищився вміст діоксиду азоту та оксиду вуглецю, дещо знизився – завислих речовин. Порівняно з вереснем 2023 р. підвищився вміст всіх речовин.

УКРАЇНКА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 2,5 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,0 ГДКс.д., завислих речовин та оксиду вуглецю – 0,4 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 2,1 ГДКм.р., оксиду вуглецю – 1,5 ГДКм.р., діоксиду сірки та завислих речовин – 0,2 ГДКм.р.

У порівнянні з минулим місяцем у повітрі підвищився вміст діоксиду азоту. Порівняно з вереснем 2023 р. підвищився вміст всіх речовин.

Таблиця 3. Середньомісячні і максимальні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі у містах Київської області (в кратності середньодобових та максимального разових ГДК).

м. Біла Церква

Домішки	Середньомісячні концентрації					Максимальні концентрації				
	Номери постів (ПСЗ)		По місту			Номери постів (ПСЗ)		По місту		
	1	2	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023	1	2	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023
Завислі речовини	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3
Діоксид сірки	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Оксид вуглецю	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	0,4	0,2	0,3	0,4	0,5
Діоксид азоту	3,1	2,4	2,9	2,8	2,0	1,2	1,2	1,3	1,2	0,7

м. Бровари

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023
Завислі речовини	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1
Діоксид сірки	0,9	1,0	0,8	0,2	0,2	0,2
Оксид вуглецю	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Діоксид азоту	2,2	2,2	2,0	0,9	1,0	0,8

м. Обухів

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023
Завислі речовини	0,7	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3
Діоксид сірки	0,9	0,9	0,7	0,2	0,2	0,1
Оксид вуглецю	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3	0,1
Діоксид азоту	1,8	2,0	1,4	0,7	0,7	0,6

м. Українка

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023	серпень 2024	вересень 2024	вересень 2023
Завислі речовини	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
Діоксид сірки	1,0	1,0	0,9	0,2	0,2	0,2
Оксид вуглецю	0,4	0,4	0,3	0,5	1,5	0,3
Діоксид азоту	2,3	2,5	2,2	0,9	2,1	0,8

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
В МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2024 РОКУ

Відповідальний за випуск

Андрій Куций

Виконавець

Аліса Семеняга

© Центральна геофізична обсерваторія
імені Бориса Срезневського

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено,
при використанні необхідно робити відповідні посилання

Вих. N 991-001- /991-11 від . 10. 2024 р.

пр. Науки, 39, корпус 2, м.Київ-28, 03028, тел. 525-03-30

WEB-адреса <http://www.cgo-sreznevskyi.kyiv.ua>

електронна пошта aupcgo@meteo.gov.ua